

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri

Udgaar i et Antal af 1800 Eksempl.
til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
Olsker, Rutsker, Ro og Klemensker.

Nr. 680

Fredag den 4. Juni 1926

14. Aarg.

En Pinsetur til Sverige. Med Örnen til Ystad.

Kl. 6 Pinsemorgen trilledes Bilen, og vort lille Selskab stuedes ind. Vejret var stille, og Foraars- taagen laa som et Slør over Mar- kerne og gav kun Udsigt til de nærmeste Vejraer. Vi naaede dog Rønne i god Tid og rullede op paa Parkeringspladsen ved Havne- kajen. Der laa „Örnen“ med alle Flagene oppe. Vi banede os frem gennem Mængden og gik ombord, og kort efter sejlede „Örnen“ med godt og vel Hundrede glade Pin- segæster, deriblandt en Del Fod- boldspillere, der skulde tage Kam- pen op i Ystad.

Havet var blankt, saa den af Damerne frygtede Søsyge udeblev; men Taagen hæmmede Udsigten, og vi maatte lodde os frem til Ko- stene foran Indløbet til Ystad. —

Uden nævneværdig Forsinkelse lagde „Örnen“ til ved Havnekajen, der var fuldt besat af „Berlinske“ og „Sydsvenska Dagbladet“s Pin- serejsende, som agtede sig til Bornholm. Toldvæsenet var liberalt og nøjedes med at tælle Passage- rerne. —

Ystad viste sig at være en stil- fuld By med stor Banegaard og Hal, smukke, offentlige Bygninger, særlig Raadhuset og Frue Kirke (fra det 13. Aarh.), flere Banker, Sparekasser og Militærkasserner. Nye Pragtbygninger og gamle, an- tikke Bygninger ses her Side om Side. Ved Havnen ligger det stil- fulde 1. Kl.s Hotel „Continental“, men Damerne foretrækker Mobergs Konditori, der serverer en fortrin- lig Kaffe og delikate Kager til saa billige Priser, som vi slev ikke har kendt siden Krigen.

Da Taagen stadig generede Ud- synet, blev vi enige om at tage

med Toget til Malmø,

hvertil vi løste Returbillet. Og vir- kelig klarede det saa meget op, at vi fik det bedste Indtryk af det fede, flade, skaanske Land, der mindede meget om Bornholms Sydland. Vegetationen var yppig, Skovene stod lysegrønne, og paa de indhegnede Marker løb sort- og hvidbrogede Køer omkring. Det var tilsyneladende kun smaa Lod- der (Husmandsbrug) vi passerede, og Stationsbyerne havde en talrig Arbejderbefolkning og store Tegl- værker. Landsbykirkerne er smuk- ke, opført i gotisk Stil med høje Spir, der kan ses milevidt. Over- alt titter de frem i den flade Egn.

Fra Stationerne Næsbyholm til Svedala blev Terrainet mere bak- ket med Skove og Stier; men læn- ge varer det ikke, før vi skimter Øresunds blanke Vand og gennem et tætbegyget Distrikt rasler vi gen- nem Fabrikbyen Södervärn og er kort efter i Malmø.

Malmø

er den tredjestørste af Sveriges Byer (ca. 120.000 Indb.). Det er en gammel By, vistnok lige saa gammel som København, og har en udmærket Havn. Ligesom i Ystad ligger Jernbanestationen ved Havnen, i rigtig Erkendelse af, at Havn og Bane hører sammen. Det gamle Malmø er ligesom Køben- havn omgivet af Kanaler, hvoraf mange endnu er uberørte af Ti- dens Trang til at modernisere og henligger i idyllisk Überørthed med græsgroene Skaaninger og sivbevoksede Kanter. Dette er sær- lig Tilfældet omkring det gamle Malmøhus, der i sin Tid var en stærk Fæstning, omgivet af Volde og Grave, men nu er sunket ned til at være et Asyl for Straffefan- ger. Det skal dog om faa Aar re- staureres og indrettes til Museum. Bag Malmøhus ligger

Slotsparken og Kungsparken.

gennemskåret af Kanaler og smaa Søer, et Eldorado for alle Arter af Svømmefugle. Her er Malmøs Pro- menade, her spiller Regimentsmu- sikken, her risler Fontænerne, her dufter det sødt af Sommerens Flora. — Vi faar anvist „Temperance- Hotell“ som et „tyst och stilla 1. klass hotell med matsalar“, og over Havnepladsen med Udsigt til Sund- damperne gaar vi over Kanalbro- erne ind mod den gamle By, hvor vi ved Hjælp af en Belfant hurtig finder Engelbrechtsgatan.

I „Temperance“ er Hotel, Re- staurations og Café afsondret fra hinanden. I Stueetagen er Læse- og Konversations-Værelser samt Vestibule, hvor brede Trapper og Elevator fører op til Værelserne, der er komfortabelt indrettede med dobbelte Vinduer og Døre og al- le Bekvemmeligheder. Man kan faa serveret paa Værelserne mod en ekstra Afgift af 50 Öre.

Efter et lille Hvil gik vi ud for at se Byen, der har et udmærket Sporvognsnet. For 20 Öre kan man nemt og bekvemt komme fra den ene Bydel til den anden. Var i Kungsparken (Restauration og Koncert), spadserede omkring Malmøbus, forbi Musæet, kørte til Folkets Park (et Slags Tivoli med alle Slags Forlystelser), og gik ved 6-Tiden gennem Stræget tilbage til Hotellet, hvor vi spiste til Af- ten. — Det havde været en an- strengende, men fornøjelig Dag. Et lille Hvil efter Aftensmaden, og de mest hærdede af Selskabet for- tog en lille Razzia gennem Stræ- get til Stortorget og Savoyhotel, for at se paa de flotte Butiker og de talrige Lysreklamer.

2. Pinsedag

var vi alle udhvilede, drak Kaffe i Restaurationen og promenerede ned over Stortorget, forbi Raadhu- set til Petrikirken, hvis smukke, gotiske Spidsbuestil vakte vor Op- mærksomhed. Inde i Kirken var mange Minder fra de Tider, Skaa- ne hørte til Danmark.

Med Ringbanen (Sporvognen) kørte vi derpaa rundt om det gamle Malmø og naaede atter Jernbanestationen faa Minutter før Toget kørte til Lund.

Langa Kanalen, forbi Frihavnen rasler vi ad Staalskinnerne ind i det frugtbare Skaane. Solen bry- der gennem de drivende Skyer, Flagene smelder lystigt i den let- te Brise, vi er alle i den rette Pinsestemning. Bag os ligger Mal- møs blomstrende Villahaver, vi auser forbi smaa Stationsbyer, og lidt efter lidt skimter vi de store Kirkespir paa Lund Domkirke. Saa kører vi ind mellem lysegrøn- ne Anlæg og blomstrende Villaha- ver og standser foran Stationen.

Vort første Besøg gjaldt

Domkirken i Lund.

Hvide Studenterhuer liver op i de forholdsvis smalle og stille Ga- der, der fører op til Domkirken. Ligesom vi naar frem paa Pladsen, lyder de sidste Orgeltoner, og en bred Strøm glider ud af den ær- værdige Portal. Gudstjenesten er forbi. — En anden Strøm baner sig lidt efter Vej ind i Kirken; det er danske og svenske Rejseselska- ber, som under Føreres Vejledning aflægger Kirken et Besøg. Vi blan- der os med Mængden og vandrer ind i den hellige Sct. Laurentius Kirke, hvor Trollden Fin med Kone og Børn staar som forstenede Støt- ter nede i den store Krypt, hvis Flisebelægning er Gravstene over Middelalderens Stormænd.

Domkirken er et af de prægtig- ste Bygningsværker fra Nordens Middelalder, opført i Rundbuestil og gemmende mange Minder fra den katolske Tid. Har ogsaa et stort, gammelt Klokkespil.

Lund er sikkert en af Skaanes ældste Byer. Højaaa, der flyder forbi, var i gamle Dage sejlbær, saa Vikingskibene kunde gaa helt op til Staden. Ansgar, Eskild, Ab- salon og Andreas Suneson var her Ærkebisper, og Valdemar Sejer er kronet i Domkirken. Lund blev i de Tider betragtet som Danmarks Hovedstad.

Udenfor Kirken ligger „Lunda- gård“ og Tegnerplads med Statue i Bronze samt akademisk Forenings Bygning og Musæum, det gamle og ny Universitet, en Pragtbygning i græsk Renaissancestil, samt aka- demisk Forenings paladslignende Bygning, et Kunstmusæum, og bag dette „Trægaarden“s kulturhi- storiske Musæum.

Vi gaar en Tur ud i den bota- niske Have, forbi en Del Labora-

torier og offentlige Bygninger, det store Sygehus m. m. og ender atter nede i den gamle By, hvor vi paa et Konditori styrker os med en velfortjent Kop Kaffe med di- verse Kager.

Et lille Trip ned til Observato- riet og Parken, og vi staar atter ved Banegaarden, hvor Toget fører os de 16 km tilbage til Malmø.

Solen skinner varmt, det er helt stille. I Malmø hviler vi os lidt ef- ter det hastige Rendezvous. Saa kører vi Sporvognen til Limhamn. Forbi Kungsparken og Slotspar- ken, Regimentsvägen og den lan- ge Linnégatan med Villakvarterer- ne naar vi ud til Limhamn Bade- hotel, hvor vi styrker os med en solid Middag. Ogsaa her er Kon- cert og alle Slags Folkeforlystelser, men Badeanstalten er øde, Van- det synes Malmøboerne for koldt — endnu.

Ved 7-Tiden bryder vi op for at naa Toget fra Malmø til Ystad. Det er et langt Tog med mange Pinserejsende, der skal tilbage til den hjemlige Arne; der er dog ri- gelig Plads til os, og medens So- len synker i Horisonten, glider vi frem ad de blanke Skinner — til- bage til Ystad.

Her meddeles det os, at Dam- peren kommer ved 12-Tiden. Et lille „trip“ op til Kirken og Tor- vet, en Kop Kaffe paa „Continental“, og vi gaar ned til Havnen for at spejde efter „Örnen“s Lan- terner.

Der er køligt paa Dampskibs- kajen, Ventetiden bliver lang. Saa gaar vi tilbage til Jernbanestatio- nen, hvor vi i den oplyste Vente- sal slaar os til Ro indtil vi endelig fra Vinduerne ser „Örnen“s Lanterner glide ind mellem de blinkende Molefyr.

Det tager Tid inden de mange Rejsende fra Bornholm kommer fra Borde, saa er det endelig vor Tur, og i den lune Kahyt slumrer vi ind, trætte af Pinsedagenes mange Oplevelser.

Ved 7-Tiden var vi atter i Røn- ne, en Kop The paa Missionsho- tellet, afsted til Toget og ved 9- Tiden var vi atter i Allinge, lidt trætte, men glade og tilfredse med den vellykkede Pinseudflugt.

&

Juni.

Sol — Sol paa Kirketag og Sol paa Søens Flade! Højt i Luften Lærkeslag; Vinden suser mild og svag i Bøgens lyse Blade, hvisker gennem Dammens Liv om vor Lykke, om vort Liv,

Kom, kom og lad os gaa, ja, gaa til Verdens Ende! Himlen er saa klar og blaa, Jorden god at vandre paa og frydefuld at kende. Der er ingenting, vi vil, uden det at være til.

Sol — Sol paa Bondens Gaard og i hans gamle Have! Men af al den Sol, jeg faar, er det Solen i dit Haar, som er min bedste Gave. For hvad hjalp det, Solen lo, hvis det ej var til os to!

Ejnar Thomsen.

De gamle Skanser paa Nordlandet.

I Anledning af, at det paatænkes at istandsætte Batteriet ved Sand- vig gamle Raadhus, meddeles her nogle Oplysninger om vore gamle Skanser og Batterier, særlig dem paa Nordbornholm.

Der findes paa Bornholm ialt ca. 150 Skanser og Batterier, men der har tidligere eksisteret flere. I Stormfloden 1872 skylledes saale- des flere Skanser bort.

Paa Omraadet „Hammershus og Sandvig Artilleripost“, der strakte sig fra Spannegård i Rutsker til Stammershalde, fandtes 9 Batterier og en Snæs Skanser. Det er vist- nok det Sted paa Bornholm, hvor der findes flest paa et begrænset Omraade.

De ældste Skanser og Batterier stammer fra Tiden før 1600. Born- holm var den Gang indstillet paa et Sogneforsvar. Hvert Sogns Bø- der havde visse Dage at „fare“, d. v. s. udbedre og vedligeholde Sognets Skanser.

Ved Militæns Grundlæggelse un- der Kristian den Fjerde (1613) tog den naturligvis de Skanser, som allerede da forefandtes i Brug. I Krigstid lod Militæren bygge nye og udvide de gamle. Dette skete saa- ledes under den skaanske Krig 1676, da Thomas Fincke var Guvernør paa Bornholm, under den nordiske Krig 1709—20, da Reedtz var Gu- vernør, og navnlig under den over- hængende Krigsfare 1761—62 (den russiske Zar Peter III.) byggedes der en Del nye Skanser.

Skanserne laa alle paa Strand- markerne, der ligesom Højlyngen og Almindingen var i Kongens Eje. Da Strandmarkerne udskiftedes om- kring 1850 og kom enten i Kom- munernes eller i Enkeltmands Eje, vedblev Militæren stadig at have Ejendomsret til Skanserne, og Sog- net havde vedblivende en Pligt, som aldrig blev bestridt, til at ved- ligeholde dem. Militæren afløstes 1867 af „Bornholms Væbning“ (1922 „Bornholms Værn“), men saa sent som 1901 indskærpede Oberst Krag Væbningens Ret til Skanserne, De ni Batterier under „Hammers- hus og Sandvig Artilleripost“ var følgende:

1. Møllevigens Batteri, syd for Slotsklippen.
2. Hammershus Batteri, nord for Slotsklippen ved Paddesøen.
3. Sønø Batteri (m. et Krudthus) ved Sønøbukten (sløjfet), 4 Stk.

18 Pd.s Kanoner.

4. Det nordre Batteri paa Hammerodde, ogsaa kaldet „Batteriet paa Lijnan“.

5. Det søndre Batteri paa Hammerodde med en Vagtbo, der laa oppe paa Flagstangshakken, et Par Hundrede Meter syd for Hammerodde Fyr. Stedet er let at finde. Her var der ogsaa et „Bogne“ (en Bavn), der lændies, naar Fjender nærmede sig. Fra „Herredsvaghuset“ var der god Udsigt til alle Sider. Der har muligvis ogsaa været en Slags Signalstation. Der findes endnu en Rad store Stene, en opretstaaende Stang samt en Forhøjning i Jordsmonnet, der her er bevokset med Græs, medens det rundt om er bevokset med lav Lyng. Efter Traditionen skal det gamle Sejlhus ved Sandvig Havn være det gamle Vagthus fra Bognet ved Hammerodde (d. v. s. Tømmet i Huset). Der har vistnok oprindelig været lerklinede Væge, der senere er bleven etstattede af Kampestensvægge, naar Søen har slaaet Lervæggene ind).

6. Finckeskænsens Batteri ved Oasandsbugten, med et Krudthus.

7. Gaasepletten Batteri ved Oasandsbugten, med et Krudthus. Gaasepletten kaldes nu almindelig „David's Plads“ efter et stort russisk Skib, der strandede her i Stormfloden 1872.

8. Sandvig vestre Batteri med et Krudthus, der laa midt paa den Grund, hvor Arbejderboligerne Langelinie nu ligger. Batteriet er paa et Kort fra 1818 afsat syd for Oasandsbækken og benævnet Sandvig Børgerkanse. Det er formentlig det, der nu kaldes Dødningshøj (Dønjahøj) eller Rømers Høj, beliggende mellem Strømbazaren og Stenhugger Rømers Hus. Efter Traditionen er her begravet nogle Hundrede druknede Søfolk. Besætningen fra et forlist Orlogsskib, svensk eller russisk. Sikkert er det, at der tidt er gravet Menneskeben, ogsaa Kræbler, frem af Højen.

9. Sandvig østre Batteri ved Sandvig Raadhus. Batteriet var ligesom det vestre Batteriet „bestykt“ med 4 18 Pd.s Kanoner (paa Størrelse som en stor Kakkelovn) og 4 Haandmorterer. Det har været et af Øens anseeligste Batterier.

Foruden disse ni Batterier fandtes der paa Nordbornholm følgende Skanser: To udfør Spannergaard i Rutsker, to syd og nord for Salomons Kapel, bygget 1762. (Naar der i en Beretning tales om „Kapellets Batteri“, maa der menes den ene Skanse). Endvidere skal der paa Oasanden have været hele seks Skanser. (Paa Kortet fra 1818 findes kun fire. Nogle Forhøjninger i Sandet bag Badehuset benævnedes „Rytterakademiet“ er mulig Levning deraf); endelig fandtes to Skanser ved Allinge Havn (begge sløjfede, den ene ved Stormfloden 1872), tre ved Storedal og Sandkaas, to nord for Kukebæk, en ved Tein (med en Vagtbo), en ved Møllebæk og en syd for Stammerhalde.

Naar Bavnene lændies, trak Bornholmeren i Kongens Klæder, tog Forladeren ned fra Væggen og begav sig uopholdelig til det Sted, hvor han skulde møde.

Gamle endnu levende Borgere i Sandvig mindes den Tid, da Kanonerne stod i Stilling i Sandvig østre Batteri. De husker, at de som Børn hentede Skraatobak i Byen til Soldaterne i Raadhusets Vagtløkke. Endnu minder en Mængde Ringe i Loftsbjælkerne os om Vagtmændskabets Spøg at støde

Bæsepiberne mod Loftet. Sandvig Raadhus angives at være opført ca. 1798, men er muligvis ældre.

Forhaabentlig maa det lykkes at skaffe Midler til, at det gamle Batteri kan blive bragt tilbage i sin oprindelige Skikkelse. Det vilde være ønskeligt, om Dødningskanonen, der henligger i en skrækkelig Tilstand, ogsaa kunde komme til at fremtræde i en mere værdig Skikkelse. Men det behøver jo ikke alt at ske paa en Gang.

J. K. (Bornh. Tid)

Radio.

—o—
Af Politikens Kronik.

Alle Mennesker taler om Radio. Det er jo en mærkelig Sag, det er en stor Opfindelse. Vil den yderligere mekanisere og overflødiggøre Slægten, eller vil den have stor Betydning for vor Folkekultur? — Fremgang vil den i hvert Tilfælde faa, der er en vældig Drift i den.

Der gives vel ingen Opfindelse, uden at den rettelig brugt kan blive til Gavn for Menneskeslægten. Det gælder kun om at anvende den i den rigtige Forbindelse, sætte den paa Plads.

Selvfølgelig er Radio et ganske storartet Middel i det praktiske Livs Tjeneste som Meddeler om Skibe i Nød o. s. v. Som Gengiver af Kunst er den et Surrogat og derfor af mindre Værdi end det, den skal erstatte. Et Surrogat kan forbedres, hvad vel ogsaa vil blive Tilfældet med Radio, og hvad der ogsaa trænges til. Men selv naar man bliver Herre over det tekniske og hvad der ellers kan være, saa vil den dog vedblive at være et Surrogat.

Men Surrogatet har dog virkelig ogsaa sin Berettigelse. Naturligvis, hvem der har let og umiddelbar Adgang til selve Kunsten, til Musik, til Prædiken, til Skuespil, til Foredrag, hvad skal de med Radio? — med mindre de er syge, svage eller dovne. For selv en mere fuldkommen Radio vil jo være i Vejen og kan i alle Tilfælde kun blive Nummer to.

Men hvem der nu ikke kan skaffe sig denne umiddelbare Adgang til Kunstens Tempel, hvad de? Hvem der f. Eks. bor afsides, paa Landet? Eller hvem der nok bor i Kulturcentret, men ikke har Raad til at købe Billetten, hvad de? — For dem vil Radioen sikkert betyde uhyre meget i Fremtiden.

De har jo Bogen. Ja, det er rigtigt. Og hvem der er naaet frem til at blive Ven med Bogen, han er ikke narret. Naar der er Tale om Kundskabstilværelse, om aan-

Biografen.

Lordag den 5. Juni Kl. 8.
Søndag den 6. Juni Kl. 8.

Aarets største Lattersucces
Hep - Hep - Harold!

Lystspil i 7 Akter med **Harold Lloyd** i Hovedrollen.

Dette Lystspil har trukket fuldt Hus i de Københavnske Teatre i flere Maaned.

Rø D. s. U.

afholder **Sommerfest** for Medlemmer Søndag d. 13. Juni.

De Medlemmer, der ønsker at deltage kan henvende sig Bestyrelsen senest Mandag d. 7. Juni.

deligt Arbejde og indsigt og Udsigt, om virkelig Oplysning, gives intet bedre Middel end Bogen. Og i vore Dage er der jo netop en stærk Bevægelse oppe i saa Henseende, og der gaar over Landet en Bølge, en Kultur, som ved Hjælp af Bogen og Selvarbejdet vil hæve Folkets Jævnmaal, en Bevægelse, som gør den dyre Adgang til Bogen overkommelig ved offentlige Foranstaltninger. Den er sikker nok.

Men hvem der endnu ikke er blevet Venner med Bogen? Den, der ikke læser Børnernes Glæde, faar heller ikke Børnernes Guld. Hvis nu Radioens Oplæsninger og Foredrag kunde gøre Lytterne opmærksomme paa de Skikkelser, de Tanker, den Oplysning, som findes i Bøgerne, og saaledes blive en Henviiser, en Forbereder til Bogens Studium — og det var da ikke utænkeligt — ja, saa vilde Radioen have udrettet store Ting i vor Folkekultur.

Og saa er det gaaet op for mig i den sidste Tid, at vi i Radio vist har et Middel til at samle Familien til større Hjemliv. Se, hvis det kunde blive Tilfældet, da er der vundet uhyre, thi Hjemlivet i vort Folk er rigtignok kommet i Forfald den sidste Menneskealder indenfor alle Stænder, alle Klasser, alle Retninger, alle Hjem.

Naar jeg tænker paa min Ungdomstid i Landsbyen, hvor hvert Hjem Beboere, Husbondsfolk og Tjenestefolk, Børn og Gamle, sad sammen ved Aftensæderne, Kvinden med Rokken eller med Bindehosen, Gammelmanden ved Løbe-Binding, Børnene ved anden Smaa-Huslid, mens Manden læste Avisen højt, en sang en Vise — da var der Hjemliv ude paa Landet. Der var den stille Hjemlivs Fred, der er sund for Børn og Unge at gro i.

Senere blev jo saa Hjemlivets Kreds sprængt, de Ældre en Vej, de Unge en anden Vej. Hjemmet tabte noget af sin Karakter som Gro-Sted og forvandlede til et Sted, hvor man arbejdede, spiste og sov. Man farer og flyver, Unge og Gamle, langt hen for at finde Værdier og overser de kostelige Perler, der ligger foran Træskonæserne, man jager ude omkring efter de læskende Vande og glemmer de uvurderlige Kilder, der springer ved hver Mands Dørtærskel.

Hvor dannes de afgørende Motiver i Menneskets Liv? — I Barn-domshjemmet. Hvem bærer Landet? — De tusind Hjem. Hvad er Grundstenen, Fylden i Folkets Hus? — Hjemmene.

Det er rigtigt nok, at hver Tid har sine Krav, og at det var nødvendigt, at Folket kom ud af Hytterne og Husene for at lufte sig, saa de ikke skulde mørkne og muldne. Men det indrømmet vil Hjemmene sikkert alle Dage blive det grundbærende i Menneskets Liv.

Med det for Øje har jeg i flere Aar spejdet efter et Hjælpemiddel til atter at samle Folk hjem igen fra Vejene og de offentlige Pladser og fra Selskaberne, saa de Unge og de Gamle, atter i nogen Grad — om ikke saa fuldt som før — med Glæde og Fællesfølelse kunde sidde sammen en Stund i Hjemmets Kres.

Men forpæves. Huslid har ingen Magt i Tiden, Sagn og Fortællinger, heller ikke. Saa er der Bogen med Højtlæsning, som ogsaa finder Sted. Men naar man skal til at læse for Alvor, til at arbejde rigtig med Bøgerne, saa bliver Bogen ikke sam-lende. Hver læser for sig, naar det skal blive til noget. de Gamle en Ting, de Unge en anden Ting, Børnene en tredje, Husbonden drages til et Stof, Tyendet maakketil et andet.

Men saa er det, jeg i Radio øjner et nyt Hjælpemiddel, der kan søtte

St. Hans Fest i Sandvig

Interesserende i Istandsættelse og Vedligeholdelse af det gamle Batteri ved Sandvig Havn har for Tiden Planer om at foranstalte Afholdelse af en stor Folkefest i Sandvig St. Hans Aften med Opvisning af Folkedanse, Koncert, Lysbilleder, Festfyrværkeri og — Baalafbrænding.

Det næste Udvalg vil, saasnart Autoriteternes Tilladelse haves, søge at gøre Festen saa smuk og stilfuld som muligt og haaber at det gode Vejr og Publikum ikke vil svigte paa denne Dag.

Indtægten af Festen og en samtidig paatænkt Bortlodning af Malerier og andre Kunstgenstande, der er skænket som Gaver, tænkes anvendt til nævnte Formaalets Fremme. Hotelejerne Bidstrup og Haakon Hansen stiller Lokaler og Musikorkester til Disposition, bekoster Fyrværkeriet og afgiver 25 pCt. af de ved Servering indkomne Beløb.

det samlende Hjemliv.

Jeg ved nemlig, at Ungdommen — Sønner, Døtre, Tyende — i Gaardene somme Steder har henvendt sig til Manden, om de ikke skulde ha'e en Radio, saa vilde de blive hjemme. Og jeg ved andre Steder, hvor Manden har sagt, at siden de fik Radio paa Gaarden, saa var de allesammen mere hjemme end før. Radiomeddelelser giver Anledning til Samtale og Samvær, saa der bliver Interesse ved at blive hjemme.

Dertil kommer, at de knappe Tider, som vi har og faar, støtter Hjemlivet, for saa vidt de til en vis Grad forbyder alt for megen Udfart og det udhulende, tomme Selskabsliv.

Men naar nu Radioen bliver fuldkomnere, billigere at anskaffe, maaske derfor almindelig, saa kommer de store Spørgsmaal: Hvad skal frem i Radioen? Hvem skal bestemme, hvad der skal frem? Hvem skal afgøre, hvad der vil komme til at faa Indflydelse paa den store Virkeklæde, som det almene Folk er?

Det er meget vigtigt at have Opmærksomheden paa disse Spørgsmaal.

Men kan Radioen finde sin rette, tjenende Stilling, vil den kunne blive et Middel ogsaa til Samling i Hjemmet. Og vi bør gøre alt for at forædle dette Hjælpemiddel.

Men Radio bør ikke brede sig paa uberettiget Omraade, Surrogatet maa ikke, hvor det kan udgaa, afløse selve Tingen. At Radio vil skade mangfoldige i deres Næringsvej og maaske gøre mange brødløse, er slemt, men hvis den oven i Købet skulde lade Folket nøjes med et Surrogat for noget værdifuldt, var det værre. Radio skal ikke afløse, men hente de Folkets Opmærksomhed paa noget, der er endnu værdifuldere.

Som et saadant Hjælpemiddel bør vi hilse Radio velkommen i vor Folkekultur.

Johan Skjoldborg.

Allinge-Sandvig Ungdomsforening

afholder **Generalforsamling** Tirsdag d. 8. Juni Kl. 7,30 paa Forsamlingshuset Hammershus.

Efter Generalforsamlingen festlig Sammenkomst for Medlemmer med Damer.

Bestyrelsen.

Spisekartofler

(gode) er til Salg

Hans Møller, Baadstad

Roelugning

kan faas paa Akkord

Vævergaard, Ølsker.

Gudstjeneste og Møder.

—o—

Søndag den 7. Juni.

Allinge Kl. 8. Sct. Ols Kl. 10.

Grundlovsdagen, Lørdag Kl. 4. Møde ved Sandkaas (i Tilfælde af daarligt Vejr i Allinge Kirke.)

Hans Mortensen og Pastor Nielsen, Rønne.

Søndag: Tein Missionshus Kl. 6.

Fælles Forhandlingsmøde. (Emne: Sindets Fornøjelse.

Rom. 12-2.)

Tirsdag: Intet K. F. (J. K.

Onsdag Kl. 8: Menighedshjemmet

Torsdag Kl. 8: Sandvig Missions-

hus. Fælles Ungdomsfest.

Alle indbydes.

Luth. Missionsforening

Søndag: Tein Kl. 2,30.

H. Mortensen.

I Dalen ved Hammershus Kl. 4.

H. Mortensen. J. P. Pedersen.

I Tilfælde af Regnvejr, Allinge 5.

Metodistmenigheden („Betesda“).

Søndag Gudstj. Kl. 4 Eftm.

Søndagsskole Kl. 2.

Enhver er hjertelig velkommen.

Pastor Berger-Petersen

For udvist Deltagelse ved vor Fader, Michael Julius Nielsens Begravelse, bedes alle modtage vor hjerteligste Tak.

Vang, den 29. Maj 1926.

Paa Familiens Vegne

Augusta og Carl Land.

Stor Prisnedsættelse

paa

Asparges,
Gronne Ærter,
Snittebønner,
Perlebønner,
Voksbonner,

J. B. Larsen, Allinge

Podevoks

Larvelim,
Larvelimpapir,
Thomilon.

Middel mod Bladlus, Kaalorme og Bladhvepselarver

Faas hos

J. B. Larsen

Ved Juniorforeningens

Sommerfest og Bortsalg

bortgaves: Bordet paa Nr. 56.

Sofapuden Nr. 177.

Løber og Lysedug 91.

Pyntehaandklæde 103.

Afh. hos Skræderm. Johansen.

Klædeskab

1 lille brugt Klædeskab ønskes til Køb.

Gelardi. Produkten.

Dame-Cykle,

bedste Fabrikat, lidt brugt, sælges

„Marielyst“, Sandkaas.

Ung, pæn Pige

(fri for Malkning) kan faa Plads

Kuregaard, Kløvens

Stor 3-Værelses

Lejlighed

til Leje 15. Juni.

Gartner Jensen,

Tlf. Allinge 41.

Sund Lødeko

til Salg eller Bytte med en Gylte

Niels Skov,

Bøgeskoven, Rø.

Seletøj

1 Sæt lidt brugt sølvpletteret Seletøj sælges billigt

Alfred Bager

ved Pilegaard, Ølsker.

LOËTTA

Fyldte Chokolader
„ALBA“ Spise-Chokolade
„ANKER“ Cacao kun i 1/8 kg Pakker
FINESTE DANSK FABRIKAT

Manchetskjorter fra 5,50

Oxford Skjorter fra 3,75
Ridebenklæder fra 14,00
Kulørte Habitter 50,00
Ægte blaa Kamgarn-Habitter 60,00

Fikse moderne Frakker i stort Udvalg.

Chr. Olsen, Messen.

Telefon Allinge 100

Vore nye Gardiner

er nu hjemkomne, og Priserne er iaar meget billige!

Svært dobbelttraadet Gardin	1,25
do. med Bort paa begge Sider	1,50
do. dobbelt bredt	2,00

SE VORE VINDUER!

Nordlandets Handelshus

BORNA MARGARINE

er fin, frisk og velsmagende og giver
LÆKKERT SMORREBRØD

De bedste Kvaliteter i Arbejdstøj.

Mine gode bekendte amerikanske Overalls og Jakker i alle Størrelser, baade til voksne og Børn fra 4,50-650. Prima blaa Molskindsbeklæder og mange andre forskellige Arbejdsbeklæder, Trøjer, Bluser og Skjorter. Underbeklædning i Uld og Bomuld til voksne og Børn. Alt i mægtigt Udvalg til smaa Priser.

Jens Hansen.

Kartoffel
Sago
Flor
Ris

-Mel

Ny Sending er hjemkommen. — Fineste Kvaliteter.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Kolonial

Kolonialvarer i prima Kvaliteter.

**Rosiner, Blommer, Abricoser,
Blandede Frugter,
Fersken,**

RIS, Ærter, br. Bønner, store Sago
altid billigst i

Allinge Kolonial- og Produktforretning

SOKKER

Største Udvalg.
Bedste Kvaliteter.
Billige Priser.

Magasin du Nords Uds.
VICTOR PLANCK
Telf. 5 ALLINGE Telf. 5

Lommeknive,
Barberknive,
Barbermaskiner,
Skræddersakse,
Linnedsakse,
Broderisakse,
— Nye Varer — billige Priser —
J. B. Larsen.

Udplantnings-Planter

til Mark og Haver anbefales.
Kallelyst, Allinge.
M. Kr. Kofod.
Telefon Sandvig 6 og 47.

Havemøbler.

Tlf. n 13 — Klemensker — Tlf. n 13
Klemensker Skæreri.

Herrerne inviteres

til at se de sidste Nyheder i Sommerfrakker.

Moderne skræddersyede **Habitter** i største Udvalg.
— Specialitet: Manchetskjorter, Slips og Sokker.

De kan ikke købe lige saa gode Varer billigere noget Sted.

Manufakturhuset, Hasle

En moderne Dame

Frakke og Kjole kan De ikke købe billigere end hos os.

Vi har sidste Nyheder i chikt Undertøj, mægtigt Udvalg i Strømper, Handsker og moderne Silketørklæder.

Manufakturhuset, Hasle.

M. M. Lindberg
Urmager og Guldsmed
Allinge. — Tlf. 93.

Allinge Teglværk.

Fra Lager sælges til billigste Dagspriser:

Drænrør i alle gangbare Størrelser. **Tagsten, Mursten** og haandstrøgne **Facadestener.**

Et Parti frasorterede **Tagsten** sælges for 100 Kr. pr. 1000.

Priserne paa Teglsten og Rør er nedsat med 20 pCt

Allinge Teglværk

Bilkørsel udføres
billigt

Julius Marcker.
Tlf. Ruts. 34 y

Ligkørsel,

Last og Personkørsel med en 12 Personers Bil
Klemens n. 7 y
Anton Kofod.

Blandingskraa

er til Salg paa
Hullegaard, Klemens.

Det hænder

for eller senere, at De har Brug for en lille Annonce. Et Værelse eller en Lejlighed ledig, brugte Sager til Køb eller Salg, Undervisning, Pension eller andet. Husk da, at Nordbornholms Ugeblad har den største Udbredelse her paa Egnen og at det koster mindst at avertere i vort Blad.

6 Tønder fint 6-radet Saabyg sælges.

Til Eftersaaning til Grøntfoder sælges: Ren, kraftig Saahavre, Snedinge Ærter Vikker Sølvhøghvede. Gul Senep, Spergel og Sommerroer.

Nordlandets Handelshus.

Grønt-Konserves.

Priserne er betydeligt nedsatte paa alt Grøntkonserves.

Allinge Kolonial og Produktforretning.

Fuldfed Gauda. Prima Ementhaler.

Dansk
Schweitzer-Ost.

OST

GaudaOst
med
Kommen.

Alt alter nedsat i Pris i

Allinge Kolonial & Produktforretning

Roejærn

Roehakkere, løse Blade i forskellig Størrelse.
Leer og Lebomme altid billigst

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

SPISE-CHOCOLADE

Ekstra udsøgte Fløde-Chocolader
— Absolut fineste Kvaliteter. —

Ekstra udsøgte bitre Chocolader
— Absolut billigste Priser. —

Stort Udvalg i Koge-Chokolader.
Priserne betydelig nedsatte.

Allinge Kolonial- & Produktforretning

KOGE-CHOCOLADE

Cigarer, Tobakker, Piber.

Stort Udvalg i alle gangbare Mærker af Cigarer og Cigaretter.

Køb Deres Forbrug i Produktet og De vil blive tilfreds.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

MAGASIN DU NORD

Kulørte Flor	1,15-0,68	Sorte, hvide og kulørte	2,25
Sorte, hvide do.	0,75	Macosan, sorte & kul.	2,85
Mercerisere, stærke	2,20	Største Udvalg i mønstrede	
Silkeflor, alle Farver	2,85	tærkede og sribede Dess.	

Magasin du Nords Udsalg
ved Victor Planck.

Sommer-Kjolestoffer.

findes i største Udvalg i

MAGASIN DU NORD

Silkolin, lys- og vaskeægte	2,70	Dobb. br. Zephyr	1,38
Kunstsilke Matlace i smukke Farver til smaa Priser.		Uldmouseline fra	1,85.
Vaskeægte Frotte, god Kv.	1,58	Bomulds Crepe Marocain i stort Mønsterudvalg	1,50
Dobb. br. Frotte, svær Kv.	2,85	Bomuldsmouselin	1,20
do. let	1,75		

Den bedste Vare Det største Udvalg. Den billigste Pris.

Magasin du Nords Udsalg
ved Victor Planck.

LOËTTA'S

„ROYAL“ Koge-Chokolade
„B E C A“ Koge-Chokolade
 FINESTE DANSK FABRIKAT

Manchetsfjorter

er billigst hos os.

Fikse, fribede Fjorter fra 5,50
 Ekstra svære do. med 2 Flipper 6,50
 Bindeklips i mange Mønstre 2,00
 Bløde Flipper 50 Dre.

Stort Udvalg i fulørte Soffer fra 49 Dre.
Nordlandets Handelshus

Spader, River,
 Skovle, Grebe,
 Skuffejærn,
 Gravegrebe,
 Høppejærn
 anbefales i stort Udvalg
 til billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Traadværv

er hjemkommen og have på Lager i alle Ma-
 skevidder og forskellige Højder.

Priserne er nedsat kolossalt.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Malervarer

Alt i tørre og udrørte
 Farver.

Lak, Fernis,
 Shellak, Tørrelse,
 Terpentin og Pensler
 købes bedst
 og billigst i

Allinge Kolonial og Produktforretning.

Bygningsartifler.

Brædder, Planer, Løkker, Cement, Tagpap.
 Glasfærdede Løkker, Krybber og Svinetrug.
 Cementrør, Som, Skruer og Bolte.
 Tagvinduer, Staldvinduer,
 Hængsler og Beslag
 anbefales til billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Prima holdbare fortinnede Transportspande

leveres meget billigt fra Lager, Priserne meget nedsatte.
 Alle Transportspande leveres med Nummer.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Erindringsliste

Borgmesterkontoret 2-4 Eftm.
 Dampskibsexpeditionen, aaben ved Ski-
 bene Ankomst og Afgang Tirsdag
 og Fredag Efterm., Mandag og
 Torsdag Form.
 Distriktslægen 8-9 og 2-3.
 Folkebogsamlingen (Borgerskolen 1. Sal
 Læsestuen: Søndage fra 5-9 Efterm.
 Udlån Mandag og Fredag 7-8,
 samt Tirsdag 3-4.
 Hjælpekassen: Form. Arb. Wald. Larsen
 Kasserer Sth. Klaus Svendsen, Sandv
 Jernbanest. er aaben for Gods 8-12, 2-6
 Klemens Jernbanestation do.
 Kæmmerkontoret 10-11 og 2-4.
 Laane- & Diskontobanken 2-4 Eftm.
 Postkontoret: Søndage 9-12 og 2-6
 skandinaviens-Amerikalinien:
 Agent Otto Gornitzka,
 Sparekassen 10-12 og 2-4
 Stempelkontor i Sparekassen. 10-12, 2-4
 Branddirektøren do.
 Statsanstalten for Livsforsikring ved
 Stationforst. Kofoed Kontortid 1-4 Em.
 Telegrafstationen 9-12 og 2-6
 Toldkammeret 8-12 Form, 2-5 Efterm.

Køreplan.
Rønne-Allinge
Jernbane.

Søndage.

Rønne-Sandvig

Gyldig 16. Maj til 15. September

Rønne H.	8,00	1,30	4,20	7,15	9,30
Nyker	8,17	1,50	4,37	7,32	9,47
Klemens	8,30	2,05	4,50	7,45	9,59
Rø	8,46	2,21	5,06	8,01	10,13
Humledal	8,54	2,29	5,14	8,10	10,21
Tejn	9,00	2,36	5,20	8,16	10,27
Allinge	9,12	2,48	5,32	8,27	10,37
Sandvig	9,20	2,55	5,40	8,35	10,45

*) løber kun Mandag og Torsdag.
 fra 28. Juni til 30. August.

f) løber ikke Mandag og Torsdag.
 fra 28. Juni til 30. August.

Sandvig-Rønne

Sandvig	6,45	9,05	1,15	5,25	8,20
Allinge	6,51	9,13	1,22	5,33	8,28
Tejn	6,59	9,22	1,31	5,42	8,37
Humledal	7,03	9,26	1,36	5,47	8,41
Rø	7,13	9,38	1,46	5,59	8,53
Klemens	7,27	9,53	2,04	6,15	9,08
Nyker	7,37	10,05	2,15	6,25	9,20
Rønne H.	7,55	10,25	2,33	6,45	9,40

*) løber kun Onsdag og Lørdag
 fra 30. Juni til 28. August.

f) løber ikke Onsdag og Lørdag
 fra 30. Juni til 28. August.

Søn- og Helligdage.

Rønne-Sandvig

Rønne H.	8,00	1,15	4,10	7,15
Nyker	8,16	1,31	4,26	7,31
Klemensker	8,28	1,43	4,37	7,43
Rø	8,43	1,58	4,51	7,58
Humledal	8,51	2,06	4,59	8,06
Tejn	8,57	2,12	5,04	8,12
Allinge	9,07	2,22	5,13	8,22
Sandvig	9,15	2,30	5,20	8,30

Sandvig-Rønne

Sandvig	9,00	1,00	5,35	8,50
Allinge	9,08	1,06	5,41	8,57
Tejn	9,16	1,14	5,50	9,06
Humledal	9,20	1,19	5,55	9,11
Rø	9,31	1,28	6,06	9,22
Klemens	9,46	1,42	6,22	9,38
Nyker	9,56	1,52	6,32	9,50
Rønne	10,15	2,10	6,50	10,10

Drik

SPORTSVAND

NY FORFRISKENDE
 SOMMERDRIK

Carlsberg
Bryggerierne

Kædevarer

Kotøjer, Grimer, Tøjerpæle,
Kogrimer, Næsegrimer,
Grimeskaffer,
Fjederhager, Bringkobler
S-Hager, Nødled

købes altid bedst og billigst i

Allinge Kolonial- & Produktforretning

Flere Hundrede Klædninger paa Lager

Solideste Syning, bedste Pasform og til de billigste Priser, som findes.

Fine blaa Kamgarnsklædninger	55-65 Kr.
Ekstrafine blaa Sergesklædninger	85-90-100-110 -
Brunstribede do.	45-60-65-75-85 -
Prima graa (Peber og Salt)	65-80 -
Brunmelerede, ekstra gode	80 -
Coverkot	75-80 -
Gode Buckskind do	50-55 -

Ekstra Benklæder i Buckskind og Kamgarn i mange Mønstre.
 Blaa Fiskerbenklæder i Prima Kv.

Jeg har Benklæder og Veste i Hundredevis i alle Størrelser, samt
 fine Gabardine-Overfrakker, Regnfrakker, Motorjakker og et kolosalt
 Lager af Herre Hatte, Manchetskjorter, Kaikiskjorter, Huer, Slips,
 Kravetøj, Seler og Sokker i et uhyre Udvalg. Pæne og gode Klæ-
 devarer til dem, der vil have syet efter Bestilling. Stort Lager af
 Mouseliner fra 0,90 m., samt alle andre Manufakturvarer.

Billigste Priser faas altid hos

Tlf. 29. **Jens Hansen.** Tlf. 29.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10-12 og 2-4.

Renten af Indskud er paa:

3 Maaneders Opsigelse	4,5 pCt. p. a.
Almindelige Sparekassetilkaar	4 - - -
Follo	2 - - -
i Forsørgelsesafdelingen	3,6 - - -
hvortil Præmie, hidtil 2,4 pCt.	

Alle Mennesker,

som har set, hvorledes

Bornholms Vegetabil Margarine,

fremstilles, behandles og opbevares, vil ganske uvil-
 kaarligt forlange dette højfine Produkt til sine Maal-
 tider. - Alle Forretninger i Allinge-Sandvig sælger

Bornholms Vegetabil Margarine.

Tovværk

Hamp-, Manilla- og Sisalreb.
Liner, Flagliner, Merling,
Skibsmandsgarn,

Skagler pr. Sæt altid billigst i

Allinge Kolonial & Produktforretning

Blodmelassefoder

Et Parti Blodmelassefoder til Svin er hjemkommet
 og tilbydes fra Lager til ekstra billig Pris.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Vi har et meget stort Udvalg i
 Voksduge i de rette
 Mønstre og Kvaliteter, og Priserne er meget
 billige i Ar. Syldeborter i alle Mønstre og
 Bredder.

Nordlandets Handelshus.